

آیا می‌خواهد صرفاً صفحه این بازی شطرنج باشد یا خودش هم بازیکن باشد؟ یعنی شما از همان موقع می‌دیدید که اروپایی‌ها نیز همین گزاره و گفتمان را که در ایران مطرح است، بین خود مطرح می‌کردند. من می‌خواهم بگویم آنچه بین ما و اروپا اتفاق افتاده، تابعی از همه اینهاست و نباید صرفاً به یک مؤلفه فروکاست. امروز هم که شما بیشتر از هر روز می‌بینید که موضوع تهدیدات هر روزه اروپا برای برگرداندن قطعنامه‌های تحریمی سازمان ملل و آنچه که «مکانیزم ماشه» و «اسنپ‌بک» می‌گویند، مطرح است. این حتماً شرایط را به یک نقطه بسیار متفاوت که برخی نقطه بی‌برگشت می‌گویند، می‌رساند؛ لذا تمام تلاش باید این باشد که بتوانیم از این رویکرد تقابلی هر چه بیشتر اجتناب کنیم. اروپا باید بداند که اسنپ‌بک شمشیر دولبه است. بدیهی است که در صورت چنین اقدامی عملاً اروپا آخرین برگ خود را هم خواهد سوزاند و پس از آن عملاً به دست خود، خود را از معادلات مربوط به روابط خارجی ایران حذف خواهد کرد. بعید می‌دانم آمریکای ترامپ هم نقشی برای اروپا قائل شود.

◀ آیا تصور خاص از ایران پس از تحولات اخیر خاورمیانه بویژه پس از جنگ ۱۷ اکتبر در اذهان اروپایی‌ها پررنگ شده است؟ تحولات جاری پس از ۷ اکتبر باید در پس‌زمینه و کانتکست دیگری دیده شود. گزاره‌ای که زیاد می‌شنوید، مبنی بر اینکه ایران دچار ضعف شده است، گزاره معیوب

اروپا باید بداند که اسنپ‌بک شمشیر دولبه است. بدیهی است که در صورت چنین اقدامی عملاً اروپا آخرین برگ خود را هم خواهد سوزاند و پس از آن عملاً به دست خود، خود را از معادلات مربوط به روابط خارجی ایران حذف خواهد کرد. بعید می‌دانم آمریکای ترامپ هم نقشی برای اروپا قائل شود

برداشت درست از جایی که ایران قرار دارد، تخریب بسیار زیادی را در مورد روابط انجام داده است. این رویکرد تقابلی اروپا باعث شده در داخل ایران هم گفتمان‌های قابل توجهی پیش بیاید. برخی از صاحب‌نظران معتقدند، اروپای امروز اروپایی است که ارزش راهبردی خود را از دست داده و خود را نسبت به تحولات راهبردی جهان غیرمرتبط کرده است. البته در خود اروپا نیز از سال‌ها قبل زمزمه چنین نگرانی‌هایی شنیده می‌شد. برای مثال یادم می‌آید در مجمع روابط خارجی برلین که هر ساله توسط بنیاد کوریر برگزار می‌شود، درست بعد از آمدن آقای ترامپ در دور اول، وزیر خارجه وقت آلمان افتتاح‌کننده این مجمع بود و سخنرانی خود را با این جملات آغاز کرد، اروپا باید تصمیم بگیرد که در این بازی شطرنج و رقابت راهبردی که بین ایالات متحده و چین جریان دارد،

که داشت، سعی کرد موضع ایران را نشنود. آمریکا و اروپا نیز این جنگ را فرصتی دیدند که ایران را در یک سبک با روسیه قرار دهند تا به خیال خود موضوع‌شان را یکسره کنند. این تصمیم سیاسی در پایتخت‌ها گرفته شد که صدای ایران شنیده نشود. ما می‌گفتیم شما اگر این تصمیم سیاسی را گرفتید، هیچ چیز نمی‌تواند آن را عوض کند. اما برای تقویت این اتهامات گفتند که شما پهلپاد دادید یا برخی موشک‌ها را دارید. موضع ایران همیشه روشن بود. نپذیرفتن موضع ایران به این دلیل بود که در برخی از این پایتخت‌ها تصمیم قبلی گرفته شده بود که نشنوند.

◀ گفت‌وگوهایی که ایران با اروپا آغاز کرده با تکیه بر چه عواملی می‌تواند علاوه بر تسهیل مذاکرات، گره‌ای هم از پرونده اوکراین باز کند؟

هر وقت یک پرونده سیاست خارجی به یک پرونده سیاست داخلی تبدیل می‌شود، طبعاً از منظر حرفه‌ای دور می‌شود و مناسبات قدرت داخلی در این کشورها روی آن تأثیر می‌گذارد. ما در برخی از حوزه‌ها نتوانستیم گفت‌وگوی درستی برقرار کنیم که بیشتر به خاطر حاضر نبودن طرف مقابل است. با این توهم که توان این را دارد که از طریق سرانجام رساندن جنگ اوکراین به طریق خودش کار را یکسره کند و بتواند یک دنیای جدید را بر اساس نظم مورد نظر خودش ایجاد کند، این البته قطعاً متوهمانه است، اما معلوم نیست هزینه تخریبش را چه کسی می‌دهد. بازنده‌های این جنگ را ببینید تا متوجه عرض من شوید. اروپا با عدم فهم و